

Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll

Schakt genom Norra Ljunga kyrkby

Nedläggning av telekabel genom riksintresset Norra
Ljunga kyrkby och invid RAÄ 50, RAÄ 58 och RAÄ 59

*Norra Ljunga socken i Sävsjö kommun
Jönköpings län*

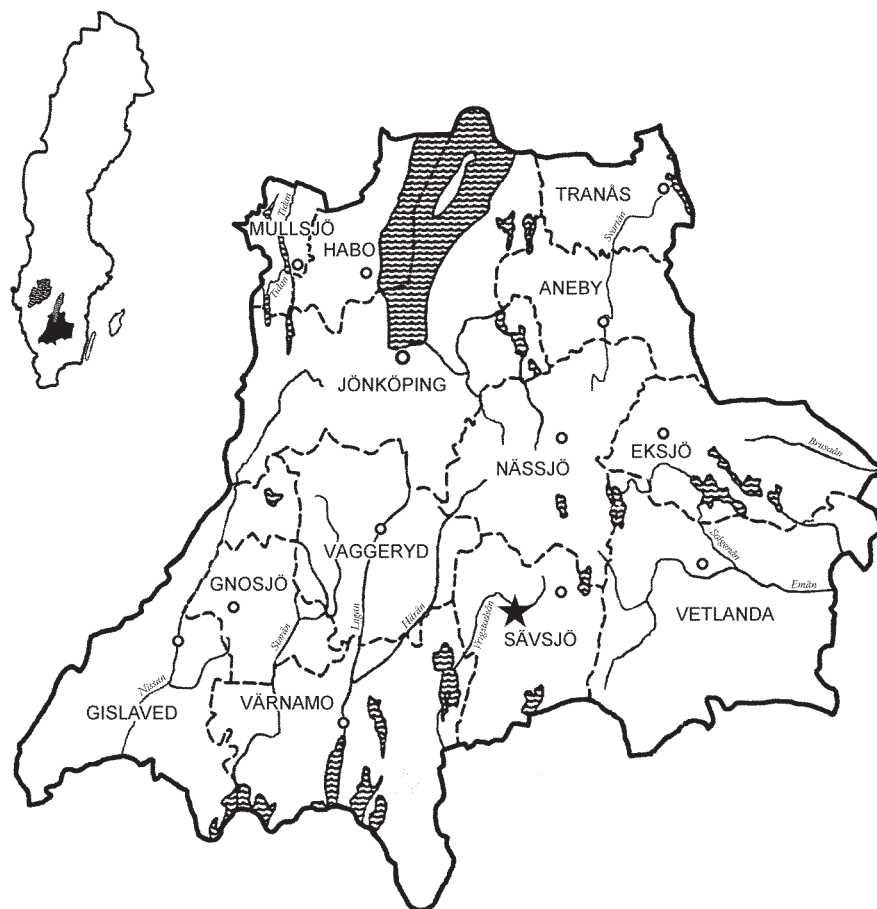

Arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll

Schakt genom Norra Ljunga kyrkby

Nedläggning av telekabel genom riksintresset Norra Ljunga kyrkby och invid
RAÄ 50, RAÄ 58 och RAÄ 59

*Norra Ljunga socken i Sävsjö kommun
Jönköpings län*

Rapport och ritningar: Christina Helander

Grafisk design: Anna Stålhammar

Tryckning och distribution: Birgitta Blomkvist och Marita Tidblom

Jönköpings läns museum, Box 2133, 550 02 Jönköping

Tel: 036-30 18 00

E-post: info@jkpglm.se

www.jkpglm.se

Utdrag ur tryckta och ajourhållna ekonomiska kartor är återgivna enligt tillstånd:

Ur karta © Lantmäteriet. Medgivande MS2007/04833.

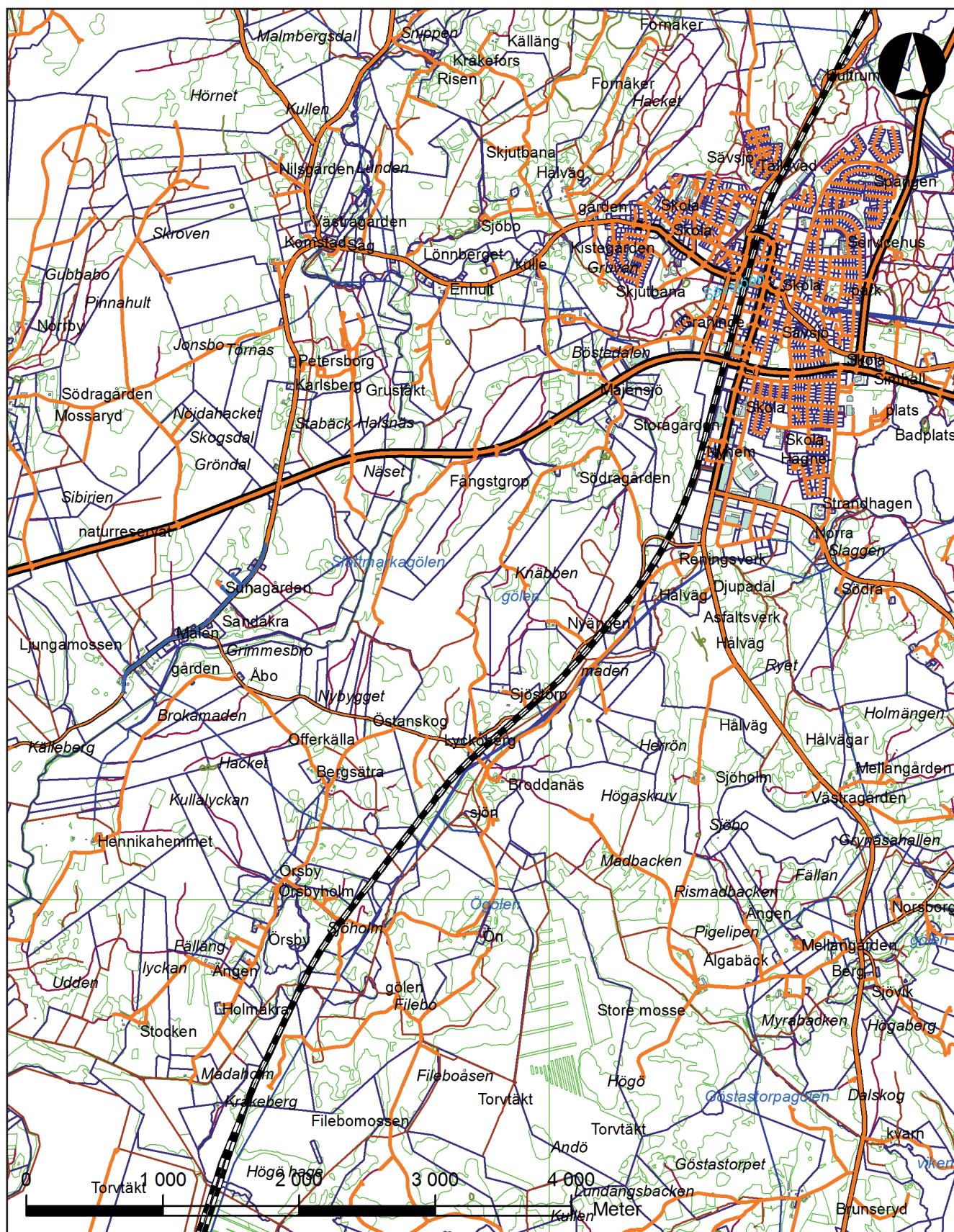
© JÖNKÖPINGS LÄNS MUSEUM 2008

Innehåll

Inledning.....	5
Fornlämnings- och kulturmiljö.....	5
Resultat.....	5
Sammanfattning.....	6
Administrativa uppgifter.....	7
Referenser.....	8

Bilagor

Bilaga 1. Karta med schakten

FIGUR 1. Kabelschaktets sträckning är markerat med blått. Utdrag ur digitala fastighetskartan motsvarande ekonomiska kartans blad 6E 2F Norra Ljunga. Skala 1:40 000.

Inledning

Med anledning av televerkets nedläggning av jordkabel utförde Jönköpings läns museum år 1978 en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll längs en sträcka om 1900 meter genom Norra Ljunga kyrkby utanför Sävsjö. Schaktningsarbetena utfördes med hjälp av traktorgrävare och berörde det medeltida byområdet, där schaktningsarbetena gjordes omväxlande utmed bygatans norra och södra dikeskanter. Nordväst om byn drogs schakt i nära anslutning till RAÄ 58 som utgör en rest av ett gravfält med två högar, en stensättning och en rest sten. Kabelschaktet drogs vidare utmed landsvägens västra sida och passerade förbi ytterligare ett gravfält, RAÄ 50, som består av 110 fornlämningar, mestadels runda stensättningar men också av högar, domarringar, treuddar och resta stenar. År 2005, efter stormen Gudrun, inventerades gravfältet och två rotvältor efterundersöktes. År 2007 undersöktes ytterligare fyra rotvältor i samband med återställandet av gravfältet efter samma storm (FMIS). RAÄ 50 och RAÄ 58 utgör tillsammans med RAÄ 59 (en stensättning) en större samlad fornlämningsmiljö. Schakten var cirka 0,5 meter breda och 0,7 meter djupa. Föreliggande rapport grundas på en preliminär arkivrapport gjord av Tomas Areslätt, som också var ansvarig i fält.

Fornlämnings- och kulturmiljö

Norra Ljunga socken är belägen på det sydsvenska höglandet inom Västra härad i det historiska folklandet Njudung. Socknen domineras av skog medan själva kyrkbyn omfattar ett öppet odlingslandskap som är omgivet av gravfält och agrarbebyggelse. Kyrkbyn, som idag består av gårdar i en gles radbyform utmed bygatan, utgjordes fram till 1930-talet av en relativt samlad radby. Norra Ljunga kyrka är av tidigmedeltida ursprung och ingår i gruppen av Njudungskyrkor, som allmänt dateras till 1100-talets senare del (Franzén 2008:7f). Området är riksintresse för kulturmiljövården (RI 18) (Kulturmiljövårdens Riksintressen).

Resultat

I anslutning till och cirka 9 meter sydväst om fornlämning RAÄ 58 påträffades en stenpackning som var belägen omkring 0,3 meter under befintlig markyta. Stenpackningen var cirka 3 meter i diameter och bestod av 0,3–0,4 meter stora stenar och det är troligt att den utgör resterna av en överodlad gravläggning inom det skadade gravfältet RAÄ 58. Det var dock möjligt att parallellförskjuta kabelschaktet cirka 5 meter söderut så att ingrepp kunde undvikas varför anläggningens utbredning och karaktär förblev osäker. Cirka 15 meter nordväst om stenpackningen påträffades en moränliknande bildning, som bedömdes vara av geologisk art. I övrigt påträffades inga spår efter förhistoriska eller medeltida lämningar i kabelschaktet.

Sammanfattning

Med anledning av televerkets nedläggning av jordkabel genom Norra Ljunga kyrkby utanför Sävsjö har Jönköpings läns museum utfört en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll. Sträckan var 1900 meter lång och gick genom det medeltida byområdet och förbi gravfälten RAÄ 50, RAÄ 58 och RAÄ 59. Rester av en förmodad överodlad grav påträffades i anslutning till RAÄ 58. Kabelschaktets sträckning försköts därför, för att därmed bevara anläggningen.

Referenser

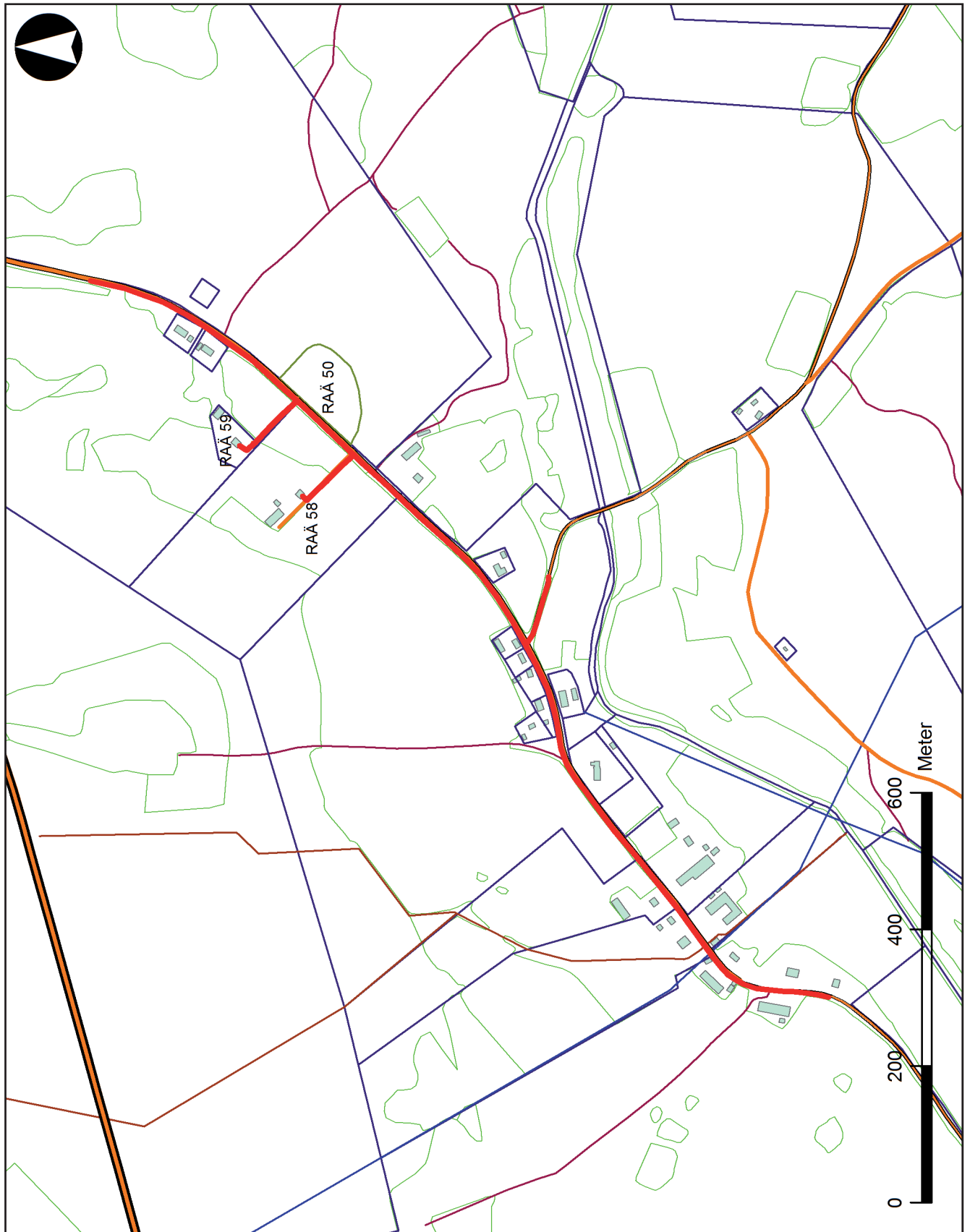
Tryckta källor

Franzén, A. 2008. *Norra Ljunga kyrka. Norra Ljunga socken i Sävsjö kommun, Jönköpings län, Växjö stift*. Jönköpings läns museum, Byggnadsvårdsrapport 2008:29. Jönköping.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Kulturmiljövårdens Riksintressen, Jönköpings län. Meddelanden 4/96.

Arkiv

Fornminnesregistret

Kabeldragningens sträckning markerat med rött. Skala 1:8 000.

Med anledning av televerkets nedläggning av en jordkabel genom Norra Ljunga kyrkby utanför Sävsjö har Jönköpings läns museum utfört en arkeologisk förundersökning i form av antikvarisk kontroll. Sträckan var 1900 meter lång och gick genom det medeltida byområdet och förbi gravfälten RAÄ 50, RAÄ 58 och RAÄ 59. Rester av en förmodad överodlad grav påträffades i anslutning till RAÄ 58. Kabelschaktets sträckning försköts därför, för att därmed bevara anläggningen.